



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-532/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola a Mateřská škola Cotkyně, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo:	561 32 Cotkyně 104
IČO:	75 016 966
Identifikátor:	650 025 415
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Hanou Beránkovou, ředitelkou školy a školského zařízení
Zřizovatel:	Obec Cotkyně
Místo inspekční činnosti:	Cotkyně 140 Cotkyně 210
Termín inspekční činnosti:	11. a 12. červen 2013

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na:

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školními vzdělávacími programy pro předškolní a základní vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání a jejich souladu s rámcovými vzdělávacími programy,
- hodnocení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s příslušnými ustanoveními školského zákona,
- řízení školy a organizaci vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola Cotkyle, okres Ústí nad Orlicí (dále škola) vykonává činnost mateřské školy (kapacita 20 dětí), základní školy 1. až 4. ročník (kapacita 35 žáků), školní družiny (kapacita 15 žáků) a školní jídelny (45 strážníků). Základní škola (dále ZŠ) a školní družina (dále ŠD) jsou umístěny v samostatném objektu, mateřská škola (dále MŠ) a školní jídelna sídlí v sousední budově.

MŠ je jednotřídní, za poslední tři roky byla využita přibližně na 90 %. Služby poskytuje denně od 6:30 h do 15:30 h. Ke dni 30. 9. 2012 bylo vykázáno 19 dětí, v měsíci listopadu 2012 byla dvěma dětem docházka ukončena na žádost jejich zákonných zástupců. V době inspekce docházelo 17 dětí, z toho pět dětí rok před zahájením povinné školní docházky, z nichž třem byla odložena (dále OŠD). Úplata za předškolní vzdělávání činí 50 Kč měsíčně, její výše je stabilní.

Vzdělávání v MŠ je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Hrajeme si“ (dále ŠVP PV), který je platný po poslední aktualizaci od 1. 9. 2009 na dobu 4 let. Pedagogický sbor MŠ tvoří dvě učitelky, z toho jedna je odborně kvalifikovaná se statutem logopedické asistentky, má celý pracovní úvazek a v MŠ je zaměstnána od roku 2009. Další učitelka s pracovním úvazkem 0,45 nemá odbornou kvalifikaci a v MŠ vykonává též činnost školnice a hospodářky školní jídelny.

K 30. 9. 2012 bylo v ZŠ zapsáno 11 žáků 1. – 4. ročníku. Organizačně je vzdělávání uskutečňováno v jednom třídním kolektivu. Naplněnost školy je nízká, aktuálně dosahuje 31 % stanovené kapacity. Pro příští školní rok je do 1. ročníku přijato pět dětí. U jednoho žáka (3. ročník) byly školským poradenským zařízením zjištěny speciální vzdělávací potřeby. Na základě žádosti zákonného zástupce byl pro jeho vzdělávání zpracován individuální vzdělávací plán.

Vzdělávací proces ZŠ je veden podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola základ života“ (dále ŠVP ZV). Zabezpečují ho dvě odborně kvalifikované pedagogické pracovnice včetně ředitelky školy a na částečný úvazek vychovatelka školní družiny.

Činnost ŠD se řídí Školním vzdělávacím programem pro školní družinu (dále ŠVP ŠD), je zapsáno všech 11 žáků. Vychovatelka školní družiny není odborně kvalifikovaná.

Významnou změnou v činnosti školy byl odchod dřívější ředitelky a jmenování ředitelky nové ke dni 1. 8. 2012. Přes její prozatímní krátkodobé působení ve funkci došlo k dílčím pozitivním inovacím v uspořádání interiéru základní i mateřské školy i v organizování vzdělávání (čerpáno z pozorování, analýzy dokumentů, z rozhovorů se zaměstnanci a vyjádření starosty obce).

Materiálně technické zázemí školy je průběžně obnovováno. Bylo dokončeno a sladěno vybavení herny MŠ nábytkem na míru, pořízena nová podlahová krytina a z učebních pomůcek pořízeny např. varhany. V budově ZŠ byla zřízena víceúčelová herna, rekonstruována šatna, postupně jsou nahrazovány staré lavice moderním výškově stavitelným žakovským nábytkem. Došlo k dovybavení školní zahrady instalací zahradního domku, zřízením bylinkového koutku apod. Přetrvávajícím problémem je zastaralá výpočetní technika, aktuálně slouží žákům čtyři počítače a zaměstnancům dva. Ve třídě byla nainstalována interaktivní tabule.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2003 došlo celkově ke zkvalitnění vybavenosti školy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola oslovuje děti a jejich rodiče vzdělávací nabídkou se všeobecným zaměřením v souladu se ŠVP PV a ŠVP ZV. Dílčím způsobem je kladen důraz na zdravý životní styl, environmentální výchovu a formování ekologického myšlení dětí a žáků. Pořádané aktivity přispívají k rozvoji funkčních gramotností a klíčových kompetencí dětí a žáků.

O činnosti školy i přijímacím řízení do MŠ a ZŠ je veřejnost informována písemnými i ústními formami a prostřednictvím webových stránek školy.

Při přijímání dětí k předškolnímu i základnímu vzdělávání je podle dostupných zdrojů naplňována zásada rovného přístupu. Rozhodnutí ředitelky školy obsahují náležitosti stanovené zákonem.

Vzdělávací obsah stanovený v ŠVP PV je doplněný o výuku plavání, exkurze, tematické výlety, kulturní akce a sportovní aktivity, o besedy s lidmi zajímavých a dětem blízkých profesí. Obsah vzdělávání vytváří optimální podmínky pro získávání převážné části žádaných kompetencí dětí.

Spontánní a didakticky řízené činnosti byly přibližně rovnoměrně zastoupeny. Časový prostor pro spontánní činnosti byl dostatečný. Obsah her vycházel z iniciativy dětí, výraznou motivací byl volný přístup k hračkám a učebním pomůckám. Učitelka vstupovala do her dětí v případě jejich žádosti, nebo jestliže se hra ubírala nevhodným směrem. Aktuálních situací bylo účelně využíváno k rozvoji komunikačních schopností, k podpoře vyjádřit myšlenku, prožitek. Především starší děti dovedly setrvat u hry a její obsah podle svých možností smysluplně rozvinout.

Organizace didakticky řízené činnosti byla převážně frontální, v dílčí fázi probíhala v menších skupinách. Stěžejní náplní bylo vedení dětí k vybavení si zážitků z předchozího výletu a ke schopnosti je verbálně vyjádřit. Typ otázek pouze částečně v dětech vyvolal pozitivní emoce a potřebu je sdělit. Požadavky na děti při práci ve skupinách byly přiměřené, organizace umožňovala uplatnit vlastní aktivitu podle zájmu.

Z pedagogické dokumentace a inspekčních zjištění vyplynulo, že ve škole převažuje používání metod dovednostně-praktických, verbálních s oporou o smyslové vnímání. V menší míře jsou, především při přímé pedagogické činnosti nekvalifikované učitelky, zařazovány problémové situace a experimenty, metody vedoucí k rozvoji poznávacích funkcí a myšlení. Pedagogický styl se vyznačoval trpělivostí, empatií, schopností vytvořit pro děti přirozené sociokulturní prostředí.

Děti poznávají jednoduché obrazové znakové systémy, provádějí třídění, přiřazování či uspořádání, procvičují si orientaci v početní řadě. K rozvoji čtenářské gramotnosti přispívá volně přístupná a kvalitně vybavená dětská knihovna. Děti mají příležitost vyhledávat informace, vést rozhovory nad ilustracemi. Četba je zařazována převážně před spaním, někdy pouze jako reprodukováný poslech. Cílené vedení dětí k porozumění textu, k vyjadřování pocitů a dojmů z kontaktů s literárními díly je realizováno spíše ojediněle. V environmentálním vzdělávání získávají poznatky o okolním světě převážně pozorováním v přirozeném okolním prostředí, které je doplněné vysvětlováním. Ve II. pololetí stávajícího školního roku byla realizována řada turistických tematických výletů. Zdravotně preventivní cviky a pohybové aktivity s cílem rozvoje obratnosti a fyzické zdatnosti s použitím tělovýchovného nářadí jsou zařazovány převážně v době, kdy s dětmi pracuje odborně kvalifikovaná učitelka. Mezi dětmi převládala pomoc a ohleduplnost; měly osvojeny základní kulturně společenské návyky a dovednosti.

Pro děti s OŠD jsou vypracovány individuální plány s uvedením důvodu odkladu a na jaké oblasti je žádoucí se zaměřit. Zjištění jsou minimálně využívána k cílenému individuálnímu působení, převládá pedagogická reakce na aktuální situace. Cíleně a pravidelně je prováděna s dětmi i žáky logopedická prevence. V případě vážnějších vad ve výslovnosti je zákonným zástupcům poskytován kontakt na klinického logopeda.

Vzdělávání v základní škole, vedené podle ŠVP ZV, naplňuje daný učební plán a je obohaceno nadstavbovými aktivitami.

Výuka se vyznačovala konstruktivní organizací vzhledem ke spojení výuky žáků čtyř ročníků. Dva žáci jsou v 1. ročníku, v komunitním kruhu dostávají příležitost osvojovat si sociální kompetence, vyjadřovat vlastní názory a respektovat své spolužáky. Učitelky pružně střídaly přímou činnost se žáky a zadávání samostatné práce dalším skupinám žáků. Učivo bylo z velké části diferencováno, respektováno bylo také individuální tempo žáků. Učitelky přiměřeně napomáhaly žákům v dosahování daných cílů. Probíhaly i výukové činnosti netradiční formou mimo školní lavice, zařazována byla práce s interaktivní tabulí. Pro výuku byly využívány učebnice, pracovní sešity a další připravený materiál, např. okopírované texty, kartičky, skládačky, křížovky, hry. Ve výuce slouží k fixaci učiva nástěnné přehledy učiva i velké množství dalších pomůcek zhotovených vyučujícími.

Hodnocení žáků probíhalo převážně slovně, bylo často pozitivní a mělo motivační roli. Úspěšnost žáků učitelky sledovaly v průběhu celé výuky, hodnotily i jejich dílčí výsledky. Přínosem v osobnostním rozvoji je zavedení tzv. portfolií, která zachycují pokroky jednotlivých žáků ve vzdělávacím procesu zakládáním jejich významnějších písemných projevů, výkresů apod. Na průběh výuky působilo příznivé sociální klima v celé škole, vztahy mezi členy pedagogického sboru a žáky se jeví jako velmi přátelské a partnerské.

Zvolené výchovně vzdělávací strategie vedly k naplňování klíčových kompetencí a osvojování funkčních gramotností. Pro rozvoj čtenářské gramotnosti je ve škole vymezen potřebný prostor. Žáci jsou vedeni ke čtenářství, je jim vhodnou formou přibližována literatura, probíhá dramatizace pohádek, konají se projektové aktivity ke čtenářství. K osvojování nových poznatků a dovedností přispěl dále rozvoj kompetencí v oblasti sociální, komunikativní a občanské.

Žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována individuální péče, jsou využívána vhodná podpůrná opatření ke kompenzaci poruchy, probíhá reedukační aktivita. Výrazná je podpora žáků s případným školním neúspěchem. Podle potřeby je nabízeno a uskutečňováno doučování.

Úroveň znalostí a dovedností žáků učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji (pozorování, písemné práce, ústní zkoušení) a též využitím komerčních nabídek. Z analýzy celkového prospěchu žáků vyplývá převažující úspěšnost žáků ve výsledcích vzdělávání. S hodnocením svých dětí jsou zákonní zástupci seznamováni prostřednictvím žákovských knížek, dále při individuálních návštěvách školy a na třídních schůzkách. V žákovských knížkách však nejsou průběžně zapisovány všechny známky z vyučovaných předmětů, v době inspekční činnosti nebyly zapsány zejména výsledky z tělesné výchovy.

V průběhu školního roku jsou organizovány různé akce, směřující k všestrannému rozvoji žáků. Jsou podporovány soutěže, např. přírodovědného, sportovního či výtvarného zaměření, dopravní výchova, sběr léčivých bylin či vystoupení žáků k významným událostem a svátkům. Velkým zážitkem pro žáky byl několikadenní pobyt v Praze na jaře letošního roku. Tuto akci absolvoval se školou starosta obce, mj. v roli průvodce.

Náležitá pozornost je věnována bezpečnosti a ochraně zdraví dětí a žáků, jsou upozorňovány na případná nebezpečí a zdravotní rizika, se kterými se mohou setkat. Metody prevence

sociálně patologických jevů jsou přizpůsobovány jejich vývojovým možnostem. Ve vzdělávání ZŠ daná tematika přirozeně prolíná většinou vyučovacích předmětů. Rizikové chování žáků je minimalizováno, prakticky se nevyskytuje.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka školy je v souladu s rejstříkem škol a školských zařízení. Ředitelka školy při přijímacím řízení postupovala v souladu s ustanoveními školského zákona. V posledních třech letech bylo vyhověno všem zájemcům o předškolní i školní vzdělávání. Školní matrika je řádně vedena, obsahuje všechny údaje požadované školským zákonem.

ŠVP PV byl vypracován bez spoluúčasti stávající kvalifikované učitelky, která od svého nástupu do MŠ analyzovala jeho obsahovou kvalitu. Učitelka v době inspekce doložila již téměř dokončenou verzi inovace ŠVP PV. Stěžejní oblastí změn je přehodnocení vzdělávacího obsahu s cílem vytvořit integrované bloky, které by v daleko větším rozsahu vycházely z přirozených logických souvislostí. Stávající ŠVP PV právě v této oblasti vykazuje značné rezervy.

ŠVP ZV je v souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. ŠVP ŠD je v souladu s požadavky školského zákona.

Ředitelka školy je ve funkci prvním rokem (se zkušenostmi z této pozice v předešlém působení), splňuje požadované předpoklady, je absolventkou funkčního studia pro ředitele škol. Vykonává kontrolní činnost, prostřednictvím písemných záznamů a konzultací poskytuje svým spolupracovnicím zpětnou vazbu o úrovni vzdělávání. Předávání informací v subjektu se uskutečňuje každodenní vzájemnou komunikací zaměstnanců a přispívá k vytváření příznivého pracovního klimatu. Pedagogické rady základní a mateřské školy jsou realizovány společně, ze záznamů vyplývá projednávání především pedagogické dokumentace, diskuze o individuální úspěšnosti dětí, hodnocení spolupráce obou druhů škol. Pedagogické rady jsou tak funkčním prostředkem k řízení.

Za odbornou úroveň předškolního vzdělávání odpovídá rovněž ředitelka školy, která formou aktuálních vstupů a cílených hospitací zjišťuje funkčnost provozu MŠ a kvalitu vzdělávacího procesu. Z rozhovoru s ní a částečně i z dokumentace vyplynulo, že získala využitelné informace k nastavení reálných koncepčních záměrů ke zvyšování kvality vzdělávání v MŠ. Formou dotazníků mají zákonní zástupci možnost vyjádřit se ke vzdělávací nabídce, poskytovat vlastní náměty.

Prostory pro činnosti dětí v MŠ jsou promyšleně uspořádány, nábytek do tříd byl pořízen na míru s cílem maximálního využití všech možností pro činnosti dětí. Vznikla tak rozmanitá centra s ucelenými soubory hraček a učebních pomůcek. Dětská knihovna obsahuje řadu kvalitních publikací včetně encyklopedií.

Materiálně technické podmínky ZŠ mají celkově velmi dobrou úroveň umožňující naplňování ŠVP ZV v plném rozsahu. K tělovýchovným aktivitám slouží malá tělocvična a zahradní prostory. Kmenová učebna je vybavena funkčně s relaxačním zázemím. Fond učebnic a učebních pomůcek je dostačující a průběžně dochází k inovaci a rozšiřování.

ZŠ a MŠ realizují některé akce společně, část podle náročnosti obsahu samostatně, např. besedy s lékařkou, zástupcem městské policie. Děti a žáci různými, zejména hudebními, vystoupeními obohacují společenský život obce.

Spolupráce s partnery je významnou součástí života školy. Probíhá aktivní spolupráce se zákonnými zástupci dětí a žáků, se zřizovatelem, se školskými poradenskými zařízeními a dalšími partnery. Školská rada naplňuje svou zákonnou funkci.

Ve sledovaných posledních třech letech škola obdržela pouze základní dotace (státní rozpočet, zřizovatel, rozvojové programy). V roce 2012 obdržela navíc finanční prostředky v rámci projektu EU peníze školám, které byly použity na zakoupení interaktivní tabule, notebooku, dvou laminátorů a dále na úhradu dohod o pracovní činnosti uzavřených s pedagogickými pracovníky na tvorbu výukových materiálů a samotnou výuku. Škola provozuje doplňkovou činnost (vaření obědů pro cizí strážníky, většinou místní důchodce). V posledním období neproběhla žádná investiční akce, ani nedošlo k zásadním opravám školních budov.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení, uplatňuje zásady rovného přístupu ke vzdělávání. Příjímání řízení je v souladu s právními předpisy.

Materiální, finanční a personální podmínky umožňují realizovat ŠVP PV, ŠVP ZV i ŠVP ŠD. Klima školy je výrazně pozitivní a přátelské.

Školní vzdělávací programy základního vzdělávání a předškolního vzdělávání jsou zpracovány podle zásad a principů příslušných rámcových vzdělávacích programů a dle platné právní normy. Důraz je kladen mj. na environmentální a ekologickou výchovu s pozitivním dopadem na rozvoj kompetencí dětí a žáků v této oblasti. ŠVP ŠD byl zpracován v souladu se školským zákonem.

Preventivní strategie je zaměřena na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků, škola se zabývá rizikovými jevy a úspěšně je eliminuje.

Vzdělávací proces MŠ rozvíjí osobnost dětí, podporuje jejich fyzickou a psychickou pohodu, napomáhá jim chápat okolní svět.

Uplatňované metody a formy výuky v základním vzdělávání umožňovaly žákům v dostatečné míře osvojení potřebných znalostí a dovedností, rozvoj klíčových kompetencí a funkčních gramotností. Daří se posilovat čtenářskou gramotnost žáků. Přínosem je motivační hodnocení žáků a opatření k zamezení školní neúspěšnosti.

Spojení mateřské a základní školy je záměrně využíváno ke spolupráci v pedagogické oblasti. Ředitelka školy po svém nástupu přistoupila k provedení analýzy všech podmínek, které ovlivňují pedagogické procesy a výsledky ve vzdělání. Strategie řízení je promyšlená.

Intenzivní spolupráce se zřizovatelem, rozmanitost činností školy a inovativní kroky ředitelky školy dávají předpoklad úspěšnosti školy a postupné naplnění základního vzdělávání.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina s účinností ke dni 1. 1. 2003 včetně dodatků ze dne 16. 3. 2006, 30. 6. 2006 a 27. 9. 2009
2. Rozhodnutí ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 8 480/2007 - 21, s účinností od 1. 9. 2007 (obory vzdělání)
3. Jmenování do funkce ředitelky, čj. 266/2012, s účinností od 1. 8. 2012
4. Výkaz o mateřské škole S 1-01 podle stavu k 30. 9. 2012
5. Výkaz o základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2012
6. Výkaz o školní družině - školním klubu Z 2-01 podle stavu k 31. 10. 2012
7. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Hrajeme si“ platný od 1. 9. 2009 (poslední aktualizace)
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola základ života“ platný od 1. 9. 2007
9. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2012
10. Školní matrika mateřské školy, školní rok 2012/2013
11. Docházkové listy v mateřské škole za měsíc září 2012 až červen 2013
12. Rozpis přímé pedagogické činnosti pro školní rok 2012/2013
13. Dotazníky pro rodiče dětí MŠ, školní rok 2012/2013
14. Individuální vzdělávací plány (ZŠ, MŠ), školní rok 2012/2013
15. Záznamy z pozorování dítěte, školní rok 2012/2013
16. Poučení dětí a žáků o bezpečném chování, školní rok 2012/2013
17. Minimální preventivní program ze dne 10. 9. 2009
18. Hodnocení školního roku 2011/2012
19. Třídní výkaz a katalogové listy, školní rok 2012/2013
20. Třídní knihy základní a mateřské školy, školní rok 2012/2013
21. Rozvrh hodin třídy základní školy, školní rok 2012/2013
22. Školní řád mateřské školy ze dne 28. 2. 2013 s účinností od 1. 3. 2013
23. Školní řád základní školy platný od 31. 8. 2012
24. Vnitřní řád školní družiny platný od 30. 9. 2012
25. Rozhodnutí ředitelky o přijetí k předškolnímu a základnímu vzdělávání – školní rok 2012/2013
26. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2012/2013
27. Kniha úrazů, školní rok 2012/2013
28. Inspekční zpráva, čj. J5-1341/03-2083, ze dne 7. 11. 2003

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky g7zais9, nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele Pardubického inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 2. 7. 2013

(razítko)

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Bc. Marcela Toušovská, školní inspektorka

Bc. Marcela Toušovská v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovníce

Bc. Lenka Koutníková v. r.

Datum a podpis ředitelky potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Cotktyli dne 3. 7. 2013

(razítko)

Mgr. Hana Beránková, ředitelka

Mgr. Hana Beránková v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.